

Alkalmassági vizsga a csecsemő- és kisgyermeknevelő, valamint a tanító, óvodapedagógus és konduktor képzésre jelentkezőknek

Ezekon a szakokon három féle alkalmassági vizsga van:

- 1. típus: a csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzési szakra jelentkezők számára,
- 2. típus: a tanító, óvodapedagógus és konduktor alapképzési szakokra jelentkezők számára,
- 3. típus: a nemzetiségi tanító és óvodapedagógus alapképzési szakokra jelentkezők számára, ahol van nyelvi alkalmassági is.

Fontos tudni, hogy az azonos típusú alkalmassági vizsgát csak egyszer kell letenni, azt minden intézményben, ahol alkalmassági vizsga előírt követelmény, elfogadják. A behívó intézmény mindig az lesz, amelyik a jelentkezéskor megjelölt elbírálási sorrendben – az adott szakokat vizsgálva – a legkisebb jelentkezési sorszámmal szerepel.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha valaki a jelentkezéskor csecsemő- és kisgyermeknevelő és tanító szakra/szakokra is jelentkezik, akkor behívót kap az 1. típusú és a 2. típusú alkalmassági vizsgára is, mindkét esetben a jelentkezéskor megjelölt legkisebb sorszámú helyre.

Aki pedagógusképzési területen szerzett felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel jelentkezik ezekre a szakokra, vagyis a korábbi tanulmányaihoz kapcsolódóan részt vett azonos típusú alkalmassági vizsgán, az érintett felsőoktatási intézményhez benyújtott kérelmére mentesülhet az alkalmassági vizsga követelménye alól.

Az 1. típusú alkalmassági vizsga a csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzési szakra jelentkezők számára

Felvétel feltétele: egészségügyi alkalmasság és a motivációs beszélgetés keretében megállapított beszédalkalmasság. A motivációs beszélgetés kitér a pályaorientáció néhány kérdésére, mint pl. a szakválasztás oka, elképzelések a szakmáról, elhivatottság kérdése. Célja a jelentkező beszédalkalmasságának megítélése. Kizáró okként szerepelhet, ha a jelentkező beszédhibás, vagy beszéde nem alkalmas arra, hogy megfelelő beszédmintát nyújtson a kisgyermekeknek.

Az alkalmassági vizsgán a jelentkező „alkalmas” vagy „nem alkalmas” minősítést kaphat.

Az egészségügyi alkalmasság igazolása: a jelentkezőnek nyilatkoznia kell arról, hogy nincs olyan betegsége, amely akadályozná felsőoktatási tanulmányainak folytatását, illetve részt kell vennie a foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálaton (az ezt igazoló egészségügyi kiskönyvet a beiratkozáskor kell bemutatni).

Külön kérelemre mentesül az alkalmassági vizsgálat alól az a jelentkező,

- aki igazoltan bölcsődei kisgyermeknevelői munkakörben dolgozik,
- aki a jelentkezés évében az adott szakterület intézménycsoportjának bármelyikében azonos típusú sikeres előalkalmassági vizsgát tett és ezt igazolja.

A 2. típusú és 3. típusú alkalmassági vizsga a konduktor, tanító és óvodapedagógus alapképzési szakokra jelentkezők számára

A konduktor, a tanító és az óvodapedagógus alapképzési szakokra jelentkezőknek ének-zenei, testi és beszédalkalmassági vizsgát kell tenniük. Aki több intézménybe jelentkezik, annak a behívó intézményben kell a vizsgát letennie, mert az intézmények egymás vizsgáit kötelezően elfogadják. Korábbi években letett alkalmassági vizsga eredménye nem fogadható el.

- Kérelmére mentesül az alkalmassági vizsga alól az a jelentkező, aki az adott évben azonos típusú sikeres előalkalmassági vizsgát tett bármelyik felsőoktatási intézményben és ezt igazolja a behívó intézménynél.
- Figyelem! Amennyiben olyan nemzetiségi szakra jelentkezik, ahol nyelvi alkalmassági is van, akkor a 3. típusú alkalmassági vizsgát kell letennie, aminek része a nyelvi alkalmassági is.

Előalkalmassági vizsga

A felsőoktatási intézmények a jelentkezési határidőt megelőzően ún. előalkalmassági vizsgát szervezhetnek. A vizsgák időpontját az Egyetemek, főiskolák menüpontban, az intézményi meghirdetéseknél jelzik. Az előalkalmassági vizsga célja, hogy a jelentkezés benyújtása előtt lehetőséget adjon az alkalmasság mérésére, megállapítására. Az előalkalmassági vizsga szolgáltatásjellegű, vizsgadíj-köteles, amelyet az intézménynek kell befizetni. Letehet bármely (pl. a lakóhelyhez legközelebb eső) felsőoktatási intézményben, amely ilyen vizsgát hirdet.

Az eredményes előalkalmassági vizsga az ének-zenei, a beszéd- és a testi alkalmassági vizsgák követelményei fejezetben leírtakkal azonosak. A sikeres alkalmassági vizsgát intézmények kölcsönösen elfogadják, tehát elegendő azt egy helyen (egy alkalommal) letenni.

Alkalmassági vizsga

Az alkalmassági vizsga három részből áll, a nemzetiségi szakokra jelentkezők számára lehet a negyedik rész a nyelvi alkalmassági.

1. Az ének-zenei alkalmassági vizsga

Célja: annak megállapítása, hogy a jelentkező alkalmas-e az óvodapedagógusi vagy tanítói pályára, a pedagógusi pálya gyakorlásához szükséges zenei ismeretek elsajátítására.

Feladat:

- a hallásvizsgálat keretében néhány magyar népdal vagy műzenei szemelvény előadása emlékezetből, szabad választás alapján (a dalokat más-más kezdőhangról is meg kell tudni szólaltatni),
- a zenei emlékezet vizsgálata során egyszerű, rövid ritmussorok visszahangoztatása (negyed-, nyolcad-, pontozott ritmus és szinkópa kombinációiból) tapsolással, kopogással; néhány hangból álló egyszerű dallamok visszaéneklése dúdolással vagy szolmizálva,
- a kottaolvasási készség vizsgálata során néhány ütem lapról olvasása az egyszerű gyermekdalok szintjén az ötvonalas rendszerben.

Az elbírálás alapvető szempontja, hogy a jelentkező rendelkezzen az ének-zenei tevékenység vezetéséhez, tanításához nélkülözhetetlen zenei hallással, egészséges énekhanggal és megfelelő hangterjedelemmel.

2. A beszédalkalmassági vizsga

Célja: annak megállapítása, hogy a jelentkezőt beszédállapota alkalmassá teszi-e a pedagógusi pályára.

Feladat:

- 10–15 soros nyomtatott prózai szöveg felolvasása, szükség szerint a szöveg reprodukálása, illetve beszélgetés. A szöveget közismert gyermekirodalmi művekből jelölik ki. A jelentkezőnek a felolvasandó szöveg előzetes megismerésére időt adnak.

A szóbeli szövegalkotó képesség felmérése kötetlen beszélgetés keretében.

Az elbírálás szempontjai:

- Vannak-e a jelentkezőnek hangképzési zavarai (pöszeség, raccsolás, selypítés, orrhangzós beszéd, a magánhangzók igen zárt képzése, egyéb beszédhangképzési hibák).
- A jelentkező beszédritmusában észlelhetők-e súlyos zavarok (dadogás, értelemzavaró hadarás, lepegés, pattogás).
- A felolvasás mennyire értelmes, követhető, kifejező.
- A tájnyelvi ejtés nem beszédhiba, tehát nem kizáró ok.

Kizáró okok:

- hangképzési rendellenességek,
- ritmuszavarok,
- a beszéd megértését akadályozó rendkívül zárt ejtés.

3. A testi alkalmassági vizsga

Célja: annak megállapítása, hogy a jelentkező rendelkezik-e azokkal az alapvető motoros (testi) képességekkel, amelyek feltételei az alsó tagozatos és az óvodai testnevelés gyakorlati anyag elsajátításának, illetve a tanítói, óvodapedagógusi pálya gyakorlásának.

Követelmények:

- közepes iramú, folyamatos futás (nők: 3 perc, férfiak: 5 perc),
- oktató által vezetett zenés gimnasztika folyamatos végzése, a főbb alapformák végeztetésével (szökdelések, karkörzések, törzshajlítások, felülések, törzsemelések és rugózások),
- egyensúlyozó járás fordulatokkal, két számolyra helyezett felfordított padon,

- néhány lépés nekifutásból – keresztbe állított és felfordított – pad átugrása egy lábról, érkezés páros lábra, guggolásba,
- célba dobás függőleges célra (kosárlabda palánk) egykezes dobással, kislabdával, 8 m-ről,
- labdaadogatások helyben futás közben párokban, ügyes és ügyetlen kézzel, felfújt labdával,
- labdavezetés ügyes és ügyetlen kézzel,
- felfüggesztés hajlított karral (nők: 5 mp, férfiak: 8 mp),
- mellő fekvőtámaszban karhajlítás, nyújtás (nők: 3-szor, férfiak: 6-szor).

Kizáró okok:

- a kondicionális állapotra és a mozgáskoordinációra utaló olyan gyenge teljesítmény, amely intenzív gyakorlással nem javítható, valamint
- a jelentkezés évében érettségizők esetében a középiskolai tanulmányok utolsó két évében a testnevelés alóli teljes felmentés. A korábban érettségizőknek igazolniuk kell, hogy a testnevelés alóli felmentés indokai már nem állnak fenn.

Figyelem! A jelentkezéshez a jelentkezőnek írásban nyilatkoznia kell arról, hogy nincs olyan betegsége, ami akadályozná felsőoktatási tanulmányainak folytatását, továbbá arról, hogy nem szenved diszlexiában, diszgráfiában, diszkalkuliában, pszichés és mentális zavarban, és erre hivatkozva tanulmányai során nem kér felmentést. A diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, pszichés és mentális zavar a felvételt kizáró okok.

Óvodapedagógus képzésben a szakmai gyakorlaton való részvételhez a hallgatónak előzetesen részt kell vennie a foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálaton, mert az óvoda járványügyi szempontból kiemelt jelentőségű munkaterületnek minősül. Amennyiben a vizsgálatot igazoló úgynevezett fehér kiskönyvet a hallgató nem kaphatja meg, nem tudja a képzés részeként előírt gyakorlatot teljesíteni, így nem nyerhet a tanulmányai egyéb követelményeinek teljesítése esetén sem végbizonyítványt, tehát záróvizsgára sem bocsátható.